ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 30. júna 2011 *

Vo veci C-485/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Finanzgericht Hamburg (Nemecko) z 27. októbra 2009 a doručený Súdnemu dvoru 1. decembra 2009, ktorý súvisí s konaním:

Viamex Agrar Handels GmbH

proti

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: A. Rosas, vykonávajúci funkciu predsedu šiestej komory, sudcovia U. Lõhmus (spravodajca) a P. Lindh,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: K. Malaček, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. novembra 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Viamex Agrar Handels GmbH, v zastúpení: K. Landry, Rechtsanwalt,

— Európska komisia, v zastúpení: F. Wilman a B. Schima, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu kapitoly VII bodu 48 ods. 5 prílohy smernice Rady 91/628/EHS z 19. novembra 1991 o ochrane zvierat počas prepravy, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 90/425/EHS a 91/496/EHS (Ú. v. ES

L 340, s. 17; Mim. vyd. 03/012, s. 133), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 95/29/ES z 29. júna 1995 (Ú. v. ES L 148, s. 52; Mim. vyd. 03/017, s. 466, ďalej len „smernica 91/628“), ako aj článku 5 ods. 3 nariadenia Komisie (ES) č. 615/98 z 18. marca 1998, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá uplatňovania režimu vývozných náhrad vzhľadom na pohodu živého hovädzieho dobytka počas prepravy [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 82, s. 19).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Viamex Agrar Handels GmbH (ďalej len „Viamex“) a Hauptzollamt Hamburg-Jonas (colný orgán), týkajúceho sa vývozných náhrad na živý hovädzí dobytok vyvážaný do Egypta.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 13 ods. 9 druhý pododsek nariadenia Rady (EHS) č. 805/68 z 27. júna 1968 o spoločnej organizácii trhov s hovädzím mäsom [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 148, s. 24), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 2634/97 z 18. decembra 1997 (Ú. v. ES L 356, s. 13, ďalej len „nariadenie č. 805/68“), stanovuje, že platba vývoznej náhrady na živé zvieratá je podmienená dodržaním právnej úpravy Spoločenstva týkajúcej sa pohody zvierat a najmä ich ochrany počas prepravy.

4 Pravidlá uplatňovania nariadenia č. 805/68 spresňuje nariadenie č. 615/98.

5 Článok 1 nariadenia č. 615/98 stanovuje, že vyplatenie vývozných náhrad na živý hovädzí dobytok je podmienené tým, že počas prepravy zvierat na prvé miesto vykládky v tretej krajine konečného určenia musia byť dodržané ustanovenia smernice 91/628 a tohto nariadenia.

6 Článok 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 však uvádza, že vývozná náhrada sa nevyplatí na zvieratá, ktoré počas prepravy uhynuli, ani na zvieratá, pri ktorých sa príslušný orgán na základe dokumentov uvedených v článku 5 ods. 2 správ o kontrolách uvedených v článku 4 tohto nariadenia a/alebo na základe všetkých ostatných informácií, ktoré má k dispozícii a ktoré sa týkajú dodržania ustanovení článku 1, domnieva, že smernica 91/628 nebola dodržaná.

7 Deviate odôvodnenie smernice 91/628 uvádza, že „navrhované pravidlá musia zabezpečiť účinnejšiu ochranu zvierat počas prepravy".

8 Článok 2 ods. 2 smernice 91/628 stanovuje nasledujúce definície:

„a) ‚dopravné prostriedky' sú tie časti cestných vozidiel, železničných vozňov, lodí a lietadiel, ktoré sa používajú na nakladanie a prepravu zvierat, ako aj kontajnery pre pozemskú, námornú alebo vzdušnú prepravu;

b) ‚preprava' je každý pohyb zvierat, ktorý sa uskutočňuje dopravným prostriedkom a ktorý zahrňuje nakladanie a vykladanie zvierat;

…

g) ‚cesta' je preprava z miesta odchodu do cieľového miesta;

h) ‚obdobie odpočinku' znamená neprerušované obdobie v priebehu cesty, počas ktorej sa zvieratá nepremiestňujú dopravným prostriedkom;

…"

9 Kapitola VII prílohy smernice 91/628 s názvom „Intervaly na napájanie a kŕmenie, dĺžka trvania cesty a prestávky na odpočinok" v bode 48 stanovuje:

„1. Požiadavky ustanovené v tejto kapitole sa uplatňujú na premiestňovanie druhov zvierat uvedených v článku 1 ods. 1 písm. a), s výnimkou leteckej prepravy, požiadavky na ktorú sú ustanovené v kapitole 1 (E), body 27 až 29.

2. Dĺžka trvania cesty pre zvieratá patriace k druhom uvedeným v [odseku] 1 neprekročí osem hodín.

3. Maximálnu dĺžku trvania cesty podľa [odseku] 2 je možné predĺžiť, ak dopravný prostriedok spĺňa tieto dodatočné požiadavky:

…

— dopravný prostriedok vezie krmivo zodpovedajúce prepravovanému druhu zvierat a dĺžke trvania cesty,

…

4. Intervaly na napájanie a kŕmenie, dĺžka trvania cesty a cykly na odpočinok pri používaní cestných dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú požiadavky v [odseku] 3, sú definované takto:

   a) neodstavené teľatá, jahňatá, kozľatá a žriebätá … a taktiež neodstavené ciciaky…;

   b) … ošípan[é]…;

   c) domáce nepárnokopytníky…;

   d) všetkým ostatným zvieratám uvedeným v [odseku] 1 musí byť po 14 hodinách cesty poskytnutá prestávka na odpočinok najmenej 1 hodinu, ktorá postačuje najmä na podanie tekutín a v prípade potreby aj na nakŕmenie. Po tejto prestávke na odpočinok sa môžu prepravovať ďalších 14 hodín.

5. Po stanovenej dĺžke trvania cesty sa zvieratá musia vyložiť, nakŕmiť a napojiť a musia odpočívať najmenej 24 hodín.

6. Zvieratá sa nesmú prepravovať vlakom, ak maximálna dĺžka trvania cesty prekročí dĺžku stanovenú v [odseku] 2. Dĺžky trvania cesty stanovené v [odseku] 4 sa však uplatňujú vtedy, ak sú splnené podmienky ustanovené v [odsekoch] 3 a 4, s výnimkou prestávok na odpočinok.

7. a) Zvieratá sa nesmú prepravovať po mori, ak maximálna dĺžka trvania cesty prekročí dĺžku stanovenú v [odseku] 2, pokiaľ nie sú splnené podmienky stanovené v [odsekoch] 3 a 4, s výnimkou dĺžky trvania cesty a prestávky na odpočinok.

   b) V prípade prepravy po mori pravidelným a priamym spojom medzi dvomi zemepisnými bodmi spoločenstva na vozidlách naložených na plavidlá bez vyloženia zvierat musia zvieratá odpočívať počas 12 hodín po vyložení v cieľovom prístave alebo v jeho bezprostrednej blízkosti, pokiaľ je [ibaže by bola – *neoficiálny preklad*] dĺžka trvania po mori taká, že plavbu je možné zahrnúť do všeobecnej schémy [odsekov] 2 až 4.

8. V záujme zvierat je možné dĺžku trvania cesty v [odsekoch] 3, 4 a [odseku] 7 [písm.]b) predĺžiť o dve hodiny, berúc do úvahy najmä blízkosť cieľového miesta.

…“

Vnútroštátne právo

10 Nariadenie o ochrane zvierat počas prepravy (Tierschutztransportverordnung) z 25. februára 1997 (BGBl. I, s. 348) v znení účinnom v čase vzniku skutkových okolností vo veci samej stanovuje v § 24 o vymedzení obdobia prepravy:

„1. Pokiaľ sa miesto odchodu a cieľové miesto nachádzajú na vnútroštátnom území, obdobie prepravy domácich zvierat na bitúnok nemôže presiahnuť osem hodín…

2. Pri preprave iných domácich zvierat ako zvierat uvedených v odseku 1 musí prepravca a osoba prevážajúca zvieratá po maximálne ôsmich hodinách prepravy zabezpečiť, aby sa zvieratá vyložili a v rámci najmenej 24-hodinového odpočinku nakŕmili a napojili na mieste zastávky povolenom príslušným orgánom…

…

5. Odseky 2 a 3 v spojení s prílohou 2 o vyložení a čase odpočinku zvierat sa neuplatňujú na prepravu zvierat po železnici a po mori."

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

11 Dňa 12. októbra 2000 Viamex oznámila vývozným colným vyhlásením na Hauptzollamt Itzehoe vývoz 20 kusov živého hovädzieho dobytka do Egypta a 26. októbra 2000 požiadala Hauptzollamt Hamburg-Jonas (ďalej len „Hauptzollamt") o priznanie vývoznej náhrady. Zvieratá boli prepravené po železnici z mesta Husum (Nemecko) do mesta Rasa (Chorvátsko) a následne nalodené.

12 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa prepravného listu boli zvieratá naložené 12. októbra 2000 v čase od 11.30 do 18.00. Vlak z mesta Husum odišiel približne o 20.10. Po zastávke 13. októbra 2000 v meste Jesenice (Slovinsko), kde boli zvieratá v čase od 21.00 do 22.30 napojené a nakŕmené, prišiel vlak 14. októbra 2000 približne o 5.30 do mesta Rasa.

13 Rozhodnutím z 9. augusta 2005 Hauptzollamt po vyhodnotení prepravného listu zamietol žiadosť o náhradu z dôvodu, že preprava trvala 33 hodín a 20 minút, pričom sa prekročila maximálna 28-hodinová dĺžka trvania prepravy stanovená v kapitole VII bode 48 prílohy smernice 91/628.

14 Viamex vo svojej sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu okrem iného uviedla, že dĺžka trvania prepravy po železnici bola v súlade s vnútroštátnym právnym predpisom a je v rozpore s dobrými mravmi, aby jej bola odopretá vývozná náhrada.

15 Rozhodnutím z 24. mája 2006 Hauptzollamt zamietol uvedenú sťažnosť z dôvodu, že Európska komisia v rámci kontroly prepravy po železnici zistila, že priemerná dĺžka trvania prepravy z mesta Husum do mesta Rasa je 36 hodín a 35 minút, zatiaľ čo podľa cestovných poriadkov prepravy dobytka, ktoré Deutsche Bundesbahn Cargo poskytla veterinárnym orgánom, bola dĺžka trvania cesty 34 hodín a 41 minút. Tieto zistenia preukazujú, že bola prekročená nielen maximálna dĺžka prepravy podľa smernice 91/628, ale navyše nebola dodržaná ani 24-hodinová prestávka na odpočinok, ktorú táto smernica stanovuje po absolvovaní maximálnej dĺžky trvania prepravy.

16 V žalobe podanej 26. júna 2006 Viamex opakovane zdôraznila, že podľa vnútroštátnych ustanovení, ktoré prebrali smernicu 91/628 do vnútroštátneho právneho poriadku, sa ustanovenia o prestávke na odpočinok a o dĺžke trvania prepravy neuplatňujú na prepravu po železnici.

17 Podľa Finanzgericht Hamburg riešenie sporu vo veci samej závisí od toho, či Viamex porušila pravidlá uvedené v kapitole VII bode 48 ods. 5 prílohy smernice 91/628,

podľa ktorých sa po stanovenej dĺžke trvania cesty zvieratá musia vyložiť, nakŕmiť a napojiť a musia odpočívať najmenej 24 hodín. Tento súd sa pýta, či je možné zo systematiky zaradenia tohto ustanovenia vyvodiť, že sa vzťahuje len na prepravu po ceste.

18 Okrem toho chce vnútroštátny súd vedieť, či je v takých prípadoch ako v prejednávanej veci povinný preskúmať, či príslušný vnútroštátny orgán uplatnil ustanovenie článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 v súlade so zásadou proporcionality. V tejto súvislosti zastáva názor, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že určité porušenia, najmä tie, ktoré neviedli k uhynutiu zvierat, nemôžu automaticky spôsobiť stratu nároku na vývoznú náhradu, takže príslušný orgán musí rozhodnúť so zreteľom na uvedenú zásadu o zachovaní, znížení alebo odmietnutí vývoznej náhrady.

19 Za týchto okolností Finanzgericht Hamburg rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je bod 48 [odsek] 5 kapitoly VII prílohy smernice… 91/628/EHS… uplatniteľný na prepravu po železnici?

2. Je súd v prípadoch, v ktorých porušenie smernice 91/628/EHS neviedlo k uhynutiu zvierat, všeobecne povinný skúmať, či príslušný orgán členského štátu uplatnil ustanovenie článku 5 ods. 3 nariadenia [č. 615/98] v súlade so zásadou proporcionality?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

20 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd Súdneho dvora v podstate pýta, či je kapitola VII bod 48 odsek 5 prílohy smernice 91/628 uplatniteľná na prepravu po železnici.

21 Spoločnosť Viamex sa opiera o systematický výklad uvedenej kapitoly a z toho vyvodzuje, že odsek 5 bodu 48 na tento druh prepravy nie je uplatniteľný. Podľa nej sa na základe tejto metódy výkladu odseky 2 až 5 uvedeného bodu vzťahujú na kamiónovú prepravu, odseky 6 a 7 na prepravu po železnici, resp. po mori a odseky 8 a 9 na všetky dopravné prostriedky.

22 V tejto súvislosti treba konštatovať, že kapitola VII bod 48 ods. 5 prílohy smernice 91/628 všeobecne stanovuje, že po stanovenej dĺžke trvania cesty sa zvieratá musia vyložiť, nakŕmiť a napojiť a musia odpočívať najmenej 24 hodín.

23 Nič v odseku 5 ani v inom ustanovení smernice 91/628 nenasvedčuje tomu, že zákonodarca Únie chcel obmedziť pôsobnosť uvedeného odseku iba na cestnú prepravu.

24 Zo znenia rôznych odsekov kapitoly VII bodu 48 prílohy smernice 91/628 totiž vyplýva, že ustanovenia, ktorých pôsobnosť je obmedzená na konkrétny dopravný prostriedok, obsahujú z tohto hľadiska výslovné spresnenia. Zo znenia odsekov 4, 6 a 7 bodu 48 teda vyplýva, že sa uplatňujú na prepravu po ceste, po železnici a po mori. Odsek 5 tohto bodu neobsahuje nijaké spresnenie a treba ho považovať za ustanovenie, ktoré sa vzťahuje na všetky dopravné prostriedky.

25 Za týchto podmienok treba vychádzať z toho, že kapitola VII bod 48 ods. 5 prílohy uvedenej smernice je uplatniteľná aj na dopravu po železnici.

26 Tento výklad na jednej strane potvrdzuje aj štruktúra ustanovení smernice 91/628. Z definícií pojmov „preprava“ a „obdobie odpočinku“ uvedených v článku 2 ods. 2 tejto smernice totiž vyplýva, že čas medzi naložením zvierat do dopravného prostriedku a ich vyložením z neho nutne spadá buď do obdobia prepravy, alebo odpočinku. Keďže je nesporné, že pravidlá týkajúce sa maximálnej dĺžky cesty stanovené v odsekoch 2 a 3 bodu 48 kapitoly VII prílohy smernice 91/628 sa uplatňujú najmä na prepravu po železnici, treba vychádzať z toho, že pravidlá týkajúce sa následného obdobia odpočinku po období prepravy sú na tento dopravný prostriedok tiež uplatniteľné.

27 Na druhej strane tento výklad podporuje aj cieľ smernice 91/628, ktorým je podľa deviateho odôvodnenia zabezpečiť účinnejšiu ochranu zvierat počas prepravy.

28 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať, že kapitola VII bod 48 odsek 5 prílohy smernice 91/628 je uplatniteľná na prepravu po železnici.

O druhej otázke

29 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či za predpokladu, že porušenie smernice 91/628 neviedlo k uhynutiu prepravovaných zvierat, sú príslušné orgány členských štátov a vnútroštátne súdy povinné pri výkone svojho preskúmania uplatniť ustanovenie článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 v súlade so zásadou proporcionality.

30 Najskôr treba pripomenúť, že Súdny dvor v bode 38 rozsudku zo 17. januára 2008, Viamex Agrar Handel a ZVK (C-37/06 a C-58/06, Zb. s. I-69), vo veci, ktorej predmetom bol spor medzi tými istými účastníkmi konania, rozhodol, že príslušné orgány členských štátov môžu o sume vývoznej náhrady rozhodnúť len v dvoch jasne vymedzených situáciách uvedených v článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98. V prvom prípade, ak bola smrť zvierat spôsobená nedodržaním ustanovení smernice 91/628, zákonodarca Únie príslušnému orgánu nepriznáva nijakú voľnú úvahu, pretože výslovne stanovuje, že náhrada sa nevyplatí. Naopak v druhom prípade, ak sa tento orgán domnieva, že smernica 91/628 síce nebola dodržaná, ale v tomto prípade nedodržanie nemalo za následok smrť zvierat, zákonodarca Únie príslušnému orgánu priznáva istú voľnú úvahu, aby rozhodol, či nedodržanie ustanovenia tejto smernice môže spôsobiť stratu, zníženie alebo zachovanie vývoznej náhrady.

31 Pokiaľ ide o druhý prípad, Súdny dvor spresnil, že príslušnému orgánu prináleží posúdiť, či nedodržanie ustanovenia smernice 91/628 malo dosah na pohodu zvierat (pozri v tomto zmysle rozsudky Viamex Agrar Handel a ZVK, už citovaný, bod 44, ako aj z 13. marca 2008, Viamex Agrar Handel, C-96/06, Zb. s. I-1413, bod 51).

32 V tejto súvislosti Súdny dvor usudzuje, že nedodržanie smernice 91/628, ktoré môže spôsobiť zníženie alebo stratu nároku na vývoznú náhradu, sa týka len tých ustanovení tejto smernice, ktoré majú dosah na pohodu zvierat, teda na ich fyzický stav a/alebo ich zdravie, a nie tých ustanovení, ktoré v zásade takýto dosah nemajú (rozsudok Viamex Agrar Handel a ZVK, už citovaný, bod 42).

33 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že príslušnému orgánu prináleží posúdiť, či nedodržanie ustanovenia smernice 91/628 môže byť napravené a či má spôsobiť stratu, zníženie alebo zachovanie vývoznej náhrady. Úlohou tohto orgánu je tiež rozhodnúť, či je vývoznú náhradu potrebné znížiť v pomere k počtu zvierat, ktoré podľa neho mohli nedodržaním smernice 91/628 trpieť, alebo či je vhodné túto náhradu nezaplatiť v rozsahu, v akom malo nedodržanie ustanovenia tejto smernice nutne dosah na pohodu všetkých zvierat (pozri v tomto zmysle rozsudky Viamex Agrar Handel a ZVK, už citovaný, bod 44, ako aj Viamex Agrar Handel, už citovaný, bod 51).

34 Podľa tvrdenia spoločnosti Viamex z vyššie uvedenej judikatúry vyplýva, že účinkom zásady proporcionality je, že príslušné orgány členských štátov a ich súdy musia zaviesť systém odstupňovaných sankcií a poskytnutie vývozných náhrad podmieniť neexistenciou skutočného narušenia pohody zvierat počas prepravy.

35 S touto argumentáciou nemožno súhlasiť.

36 Súdny dvor totiž v bode 47 rozsudku Viamex Agrar Handel, už citovaného, rozhodol, že zo znenia článku 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 jasne vyplýva, že zákonodarca Únie podmienil platbu vývozných náhrad dodržaním ustanovení smernice 91/628, a to bez ohľadu na akékoľvek zistenie konkrétnej ujmy, ktorú zvieratá utrpeli pri preprave.

37 V tomto zmysle môže byť pohoda týchto zvierat ohrozená a nebude ju viac možné zabezpečiť, len čo ustanovenia smernice 91/628 týkajúce sa ich zdravia nie sú dodržané. Rovnako v praxi nie je vždy možné, aby príslušný orgán zistil, že zvieratá konkrétnym spôsobom trpeli alebo boli zranené z dôvodu nedodržania uvedených ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudok Viamex Agrar Handel, už citovaný, body 48 a 49).

38 Z judikatúry citovanej v bodoch 32 a 33, ako aj 36 a 37 tohto rozsudku vyplýva, že preskúmanie príslušným orgánom sa po prvé musí týkať otázky, či sa ustanovenie smernice 91/628, ktoré sa nedodržalo, týka pohody zvierat. V takom prípade je po druhé potrebné určiť, či sa také nedodržanie týkalo pohody všetkých prepravovaných zvierat, alebo len obmedzeného počtu zvierat, na ktoré sa náhrada uplatňuje. Po tretie príslušný orgán musí overiť, či zistené nedodržanie ustanovenia môže byť napravené. Na základe týchto skutočností uvedený orgán rozhoduje o tom, či nedodržanie ustanovenia smernice 91/628 spôsobuje stratu, zníženie alebo zachovanie vývoznej náhrady.

39 V prípade, že uvedený orgán zistí, že porušenie ustanovení smernice 91/628 sa týkalo pohody všetkých prepravovaných zvierat, má zamietnuť vyplatenie vývoznej náhrady bez toho, aby sa muselo osobitne preukázať, že zvieratá počas prepravy utrpeli konkrétnu ujmu.

40 Naopak, pokiaľ sa porušenie ustanovení smernice 91/628 týka iba časti zvierat, príslušnému orgánu prináleží rozhodnúť, či je potrebné vývoznú náhradu znížiť v pomere k počtu zvierat, ktoré týmto porušením mohli trpieť. V každom prípade sa uvedená náhrada neposkytne na zvieratá, voči ktorým neboli dodržané ustanovenia smernice 91/628.

41 Na druhú otázku treba teda odpovedať v tom zmysle, že v prípade, keď porušenie smernice 91/628 nespôsobí smrť prepravovaných zvierat, príslušné orgány členských štátov a ich súdy sú pri výkone preskúmania povinné uplatniť článok 5 ods. 3 nariadenia č. 615/98 v súlade so zásadou proporcionality a zamietnuť vyplatenie vývoznej náhrady, pokiaľ ide o zvieratá, voči ktorým neboli dodržané ustanovenia uvedenej smernice týkajúce sa pohody zvierat.

O trovách

42 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Kapitola VII bod 48 odsek 5 prílohy smernice Rady 91/628/EHS z 19. novembra 1991 o ochrane zvierat počas prepravy, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 90/425/EHS a 91/496/EHS, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 95/29/ES z 29. júna 1995, je uplatniteľná okrem iného na prepravu po železnici.**

2. **V prípade, keď porušenie smernice 91/628, zmenenej a doplnenej smernicou 95/29, nespôsobí smrť prepravovaných zvierat, príslušné orgány členských štátov a ich súdy sú pri výkone preskúmania povinné uplatniť článok 5 ods. 3**

nariadenia Komisie (ES) č. 615/98 z 18. marca 1998, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá uplatňovania režimu vývozných náhrad vzhľadom na pohodu živého hovädzieho dobytka počas prepravy, v súlade so zásadou proporcionality a zamietnuť vyplatenie vývoznej náhrady, pokiaľ ide o zvieratá, voči ktorým neboli dodržané ustanovenia uvedenej smernice týkajúce sa pohody zvierat.

Podpisy